

Sa'îd Ahmed el-PÂLENPÛRÎ (1362-1441/1949-2020)

Rabbânî âlim, büyük muhaddis, müfessir, kıvrak zekâlı muhakkik, deneyimli örnek müderris, sağlam geleneksel birikim sahibi, ileri görüşlü kelâm âlimi, başarılı fakîh ve titiz bir araştırmacı olan Sa'îd Ahmed el-Pâlenpûrî diyabet hastalığı nedeniyle 19 Mayıs 2020'de (25 Ramazan 1441) Mumbai'de vefat etti ve yakınları, sevenleri ve talebelerinin oluşturduğu büyük bir kalabalığın iştirak ettiği cenaze merasiminin ardından Mumbai'de bulunan Oshivara mezarlığına defnedildi.

Sa'îd Ahmed, soylu ve şerefli bir ailede hicrî 1362 (1949) senesinde dünyaya gelmiştir. Babasının adı Yûsuf b. Ali'dir. Ailesi tam doğum tarihini kaydetmemişlerdir. Hindistan'da Gujarat eyaletinin kuzeydoğusunda bulunan Banaskantha şehrinde yer alan Kalira köyünde doğmuştur. Ailesi tarafından kendisine 'Ahmed' ismi verilmiş ise de, Sehâranpur'daki Mazâhir Ulûm Medresesi'nde eğitim almak için kabul ettiğinde adını 'Sa'îd Ahmed' olarak kaydetmiş ve daha sonra bu, şöhret bulduğu adı ve soyadı olmuştur.

Sa'îd Ahmed, büyük âlimler arasında yetişmiş ve onlardan dersler almıştır. Erken yaşlarından itibaren kıvrak zekâsının emarelerini göstermeye başlamıştır. Beş altı yaşlarına ulaştığı vakit, babasının üstün öngörüsüyle, Chhapi'deki Daru'l-ulûm'a, büyük âlimlerin halkalarına ilim tahsili için iştirak etmiştir. Böylece öncelikle Kur'ân-ı Kerîm'i tecvîd üzere, yetenekli ve zâbit kurrâlardan öğrenmiştir. el-Pâlenpûrî, yazmayı öğrendiği vakit, Dâru'l-ulûm'da, dayısı Molla Abdurrahmân ve diğer mutkin âlimlerin gözetiminde, altı ay gibi kısa bir zaman dilimi içerisinde Farsçayı öğrenmiştir. Sonrasında vatanına dönen dayısıyla beraber geri dönmüş ve burada dayısının yanında tahsiline devam etmiştir. Tahsilinin ikinci yılını, Pâlenpûr şehrinde, idaresini Şeyh Nezîr Meyân Pâlenpûrî'nin devam ettirdiği medresede sürdürmüş ve okuması gereken Arapça temel eseleri burda okumuştur.

İlköğretimini tamamladıktan sonra, Hindistan'daki, en büyük İslâmî câmiâlardan biri olan, Sehâranpur'daki Mazâhir Ulûm Medresesi'ne hicrî 1377 yılında kaydolmuştur. Burada nahiv ve mantık âlimi Sadîk Ahmed el-Cemevî'ye talebelik etmiştir. Kendisinden özellikle, mantık ve felsefe ilmine dair pek çok eser okumuştur. Aynı zamanda, Yahyâ es-Sehânpûrî, Abdülazîz er-Râyenpûrî, Vakâr el-Becenûrî gibi pek çok âlime de talebelik etmiştir.

Mazâhir Ulûm Medresesi'ni tamamladıktan sonra, önemli ilim menbaı olan Diyobend Dâru'l-ulûm Medresesi'ne hicrî 1380 yılında büyük bir iştiyakla iltihâk etmiştir. Burada fıkıh, hadis, tefsir ve diğer dini ilimler hususunda, seçkin ve yetenekleriyle öne çıkmış pek çok âlimin ilminden istifade etmiştir. Kendisini rivâyet ve dirâyet ilmi hususunda geliştirmiştir. Dâru'l-ulûm Diyobend Medresesi'nde ders aldığı hocaları arasında; Şeyh Seyyid Uhter Huseyn (1898-1977), Şeyh Beşîr Ahmed el-Belendşehrî, Şeyh Seyyid Ahmed Hasen ed-Diyûbendî, Şeyh İslâmulhakk el-A'zamî, Şeyh Abdülcelîl el-Kirânevî, medresenin reisi Şeyh Muhammed Tayyîb ed-Diyûnendî, Şeyh Zuhûr Ahmed ed-Diyûbendî (1900-1963), Şeyh Fahrudîn Murâdâbâdî (1¹⁸⁸⁸-1¹⁹⁷⁷), Şeyh Muhammed İbrâhîm b. Abdurrahîm el-Belyâvî (1886-1967), Şeyh Seyyid Mehdî Hasen eş-Şâhicânpûrî (1884-1976), Şeyh Mahmûd Abdulvehhâb el-Mısrî gibi herbiri ilmiyle mütemâyiz âlimler yer almaktadır. Buradaki hocalarından, *Sahîh-i Buhârî*, *Sahîh-i Müslim*, *Sünen-i Tirmizî*, *Sünen-i Ebî Dâvûd*, *Sünen-i Nesâî*, *Şerhû Me'âni'l-Âsâr*, *Muvattâ-ı Mâlik*'i okumuştur.

Sa'îd Ahmed el-Pâlenpûrî, Dâru'l-ulûm Diyobend Medresesi'nin son sınıfını da tamamlamasının hemen ardından fetvâ bölümüne katılma talebinde bulunmuş, bunun üzerine hicrî 1382 yılında kabul almıştır. Burada fetva kitaplarını büyük bir titizlikle okumuş ve Büyük Müftî Seyyid Mehdî Hasen eş-Şâhicânpûrî gözetiminde bütün gücüyle ve büyük bir hassasiyetle fetvâ yazmaya başlamıştır. Aynı zamanda müftü yardımcılığı görevlerini de ifâ etmiştir.

Sa'îd Ahmed, dini bir eğitim kurumu olan Ulûmî'l-Eşrefiyye Medresesi'nde 1965 yılında on yıl müderris olarak görevini ifâ etmiştir. Nitekim Sa'îd Ahmed'in bu kuruma girişi, Dâru'l-ulûm Medresesi'ndeki hocası Şeyh Muhammed İbrâhîm el-Belyâvî'nin yönlendirmesiyle gerçekleşmiştir. Sa'îd Ahmed Sûret yönetimindeki, Randir nahiyesindeki Dâru'l-ulûmî'l-Eşrefiyye Medresesi'ne 1975 yılında müderris olarak tayin olmuştur. Böylece müderris olarak ders vermeye ilk bu medresede başlamıştır. 2008 yılına gelindiğinde ise Naseer Ahmad Khan'ın ardından medresede Hadis Şeyhi ve aynı zamanda medresenin Baş müderrisi olarak görev almıştır. Sa'îd Ahmed'in Dâru'l-ulûm Medresesi'nde öğreticilik kariyeri otuz yıldan fazla sürmüştür.

Büyük âlim Sa'îd Ahmed, Dâru'l-ulûmî'l-Eşrefiyye'de kaldığı esnada çok kıymetli ve benzeri yazılmamış eserler te'lif etmiştir. Bu eserlerinden arasında; *el-Lihye ve sünenü'l-enbiyâ*, *Hurmetü'l-musahâra*, *Şerhu'l-Fevzi'l-Kebîr*, *Şerhu'l-Muğni*, *Şerhu Kütübi bahri'l-me'ârif ve'l-hakâik* isimli te'lifleri sayılabilir.

Sa'îd Ahmed, Suret beldesindeki Dâru'l-ulûmi'l-Eşrefiyye Medresesi'nde müderrisliğe devam ederken kendisinin, ilmi, fazileti ve takvâsına yakından şahid olan hocası, Şeyh Muhammed Hâşim el-Buhârî, Dâru'l-ulûm Diyobend Medresesi'nde müderris olmasını talep etmiştir. Sa'îd Ahmed, kendisi için büyük başarı ve şeref olan bu görevi diğer hocalarıyla da istişâre ederek kabul etmiştir. Dâru'l-ulûm Diyobend Medresesi'ndeki vazifesini her daim hakkıyla yerine getirmiş, zorunlu olarak görevinden ayrılmak zorunda kalan şeyhlerin boşluğunu hissettirmemiş, kendisine vazifesi dışında gelen maddi getirisi yüksek pek çok teklifi ilim öğretmenin ehemmiyetine binaen kabul etmemiştir. Nihayetinde, Dâru'l-ulûm Diyobend Medresesi'nde, yarım asıra yakın kırk sekiz sene müderrislik yapmıştır. Hayatının erken dönemlerinden itibaren ders vermeye başlayan Sa'îd Ahmed'in okuttuğu kitaplar arasında *Muvatta'u Mâlik bi-rivâyeti Yahyâ*, *Muvatta'u Mâlik bi-rivâyeti Şeybânî*, *Mişkâtü'l-envâr*, *Şerhu me'âni'l-Âsâr*, *Hidâye*, *Sullemu'l-ulûm*, *Hedye Sa'îdiyya*, *Molla Hasen*, *Celâleyn*, *el-Fevzü'l-kebîr*, *Şerhu'l-'akâid*, *Divânu Mutenebbî*, *Tefsirü'l-Beydâvî*, *Nuhbetü'l-fiker*, *Mukaddimetü İbni's-Salâh*, *Huccetullahu'l-bâliğâ* yer almaktadır.

Sa'îd Ahmed, yoğun meşguliyetlerine rağmen, medresedeki bütün sorumluluklarını yerine getirmekle beraber, kitap telif etme iştiyâkı, içinde her daim canlı kalmıştır. Böylece kendisi sadece başarılı bir öğretici değil, aynı zamanda iyi bir müelliftir. Sa'îd Ahmed'in telif edip yayımladığı eserlerinin sayısı otuz beşten fazladır. İlim ve din sahasında yüksek kabiliyeti bulunan âlim, aynı zamanda muhaddis, fakih, ilim dünyasında kabul görmüş usta bir müderris sıfatlarını kazanmıştır.

En önemli eserleri arasında yer alan Hind bölgesinin önde gelen muhad-dislerinden Şah Veliyyullâh'ın meşhur eserinin şerhi olan *Şerhu Huccetullahi'l-Bâliğâ*, urdu dilinde yazılmış olup, eserin talebelerce daha kolay anlaşılmasını sağlamayı hedefleyen bir şerh çalışmasıdır. Bir diğer eseri *Tuhfetü'l-kâri*; *Sahîhu'l-Buhârî* üzerine urduca yazılmış nefis bir şerh çalışmasıdır. Eseri mütalaa edecek âlim ve talebelerin aklına gelecek muhtemel sorulara cevaplar da içerecek şekilde hazırlanmıştır. Te'lifine Şeyh Muhammed Osman Kâşif'in başladığı ancak tamamlayamadığı *Hidâyetü'l-Kurân*'ın tamamlanmasını müellif Sa'îd Ahmed'den talep etmiş, o da eseri aynı metod üzere nihayete erdirmiştir.

el-Pâlenpûri'nin, eşsiz bir anlama gücü ve hitâb yeteneği vardı. Bu yeteneği sayesinde verdiği dersler ve yazdığı eserler büyük rağbet görmüş ve medreselerde eserleri okutulmaya devam etmiştir. Öğrencileri ve misâfirlerinin de ayrıca kendisinden istifade etmesi için hergün ikindi namazından sonra ilim meclisleri akdetmiştir. Bu meclislerde seçkin âlimler, kendisine soru sormak isteyenler ve onun ilminden yararlanmak isteyen öğrenciler iştirak etmiştir. Kendisine bu toplantılarda fıkıh, hadis, nahv ve sarf ilminin incelikleri, tefsir ilmi, tarih, siyer gibi çeşitli ilmi konularda sorular yöneltilmiş, o da cevaplarını vermiştir.

İlmi faaliyetlerinin yanı sıra, Hindistan'ın dâhilinde ve İngiltere, Amerika, Kanada, Avrupa, Afrika gibi haricinde pek çok ülkeye icazet almak için ziyaretler düzenlemiştir. Yarım asır boyunca müderrislik yapan Sa'îd Ahmed'in pek çok sayıda öğrencisi olmuştur. Bunlar arasında; Emin Ahmed el-Pâlenpûrî, Hurşid Ahmed el-Ğayâvî, Muhammed Şebîr, Muhammed Selmân el-Mansûrpûrî, Muhammed Sufyân Kâsımî, Seyyid Mahmud Medenî ilk akla gelenleridir.

Sa'îd Ahmed'in önde gelen başarılarından bir tanesi de Hindistan'ın 64. Bağımsızlık Günü'nde Hindistan Cumhurbaşkanı Pratibha Patil tarafından Onur Belgesi verilmesidir.¹

Ayşe Yasemin SAİTOĞULLARI, Arş. Gör. (hatib_16@hotmail.com),
*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
İslami İlimler Fakültesi, Hadis, ANKARA*

---

¹ <http://jamianoorululoom.com/mufti-saeed-ahmed-palanpuri-db/> ; <https://islamicportal.co.uk/obituary-mufti-saeed-ahmad-palanpuri/>; https://en.wikipedia.org/wiki/Saeed_Ahmad_Palanpuri;